

num.

- Nei, tað er kanska meira ein spurningur um, hvat onnur hava sagt, heldur Ria, hóast hini bæði ikki halda seg hava hoyrt so nógv negativt fyri starvsval sitt.

- Jú, onkurtíð havi eg hoyrt, at fólk hava hildið fyri, at fyri børnunum hjá Axel Tórgarð er eingin vón, sigur Ria skemtandi, men við hugsunarsumum eygnabrá.

- Ja, tað hevur ikki verið so vanligt at hava sjónleik sum yrki, tað hevur verið nakað, ein nýttíð frítíðina til, sigur Ria.

- Ja, tað er vert at hugsa um tey, ið eru byrjað áðrenn okkum. Hvat hava fólk ikki sagt um Eyðun Johannesen t.d., spyr Hans. Og øll hini í Grímu, leggur hann afturat. Súsanna, Ria og Hans eru samd um, at tað er vanligari nú, at fólk útbúgva seg innan sjónleik og at hetta er meira góðtikið nú millum manna, enn fyri bert fáum árum síðani.

- Fólk spyrja eisini, um ein kann liva av at spæla sjónleik. Men tað er heilt víst, at ein gerst als ikki millióningur av tí, skemtar Hans.

Betri umstøður

Sum yrkisleikarar, so eru tey glað fyri, at tað endiliga er eydnast at fáa egin høli. Nú er Gríma ikki longur heimleys, men tað tók teimum í Grímu 20 ár at náa hetta, og tað eiga tey, sum gínga undan, tøkk fyri, eru Súsanna, Ria og Hans samd um.

- Umstøðurnar eru nógv broyttar. At hava fingið egin hús hevur nógv at siga. Samstarvið við Sjónleikarhúsið og Norðurlandahúsið

hevur verið sera gott, men Gríma hevur fjakkað runt uttan bústað, so alt mátti flytast alla tíðina, sigur Súsanna.

- Hetta hevur eisini nógv at siga fyri, hvat Gríma hevur at siga í hugaheiminum hjá fólk. Gríma hevur næstan bert verið eitt hugtak. Eingin ivast t.d. í, hvar Sjónleikarhúsið er, nú kunnu eisini vit vísa á, at hetta eru vit.

Men sjálvandi hava pengar nógv at siga.

- Sjálvandi hava vit brúk fyri meira, enn vit fáa, eru tey samd um. - Í mun til vitjandi, so fáa vit ikki nógvan stuðul. Samanbera vit við leikhúsadrastaðir, so fáa vit sera lítið, í mun til áskoðaratal, sigur Hans.

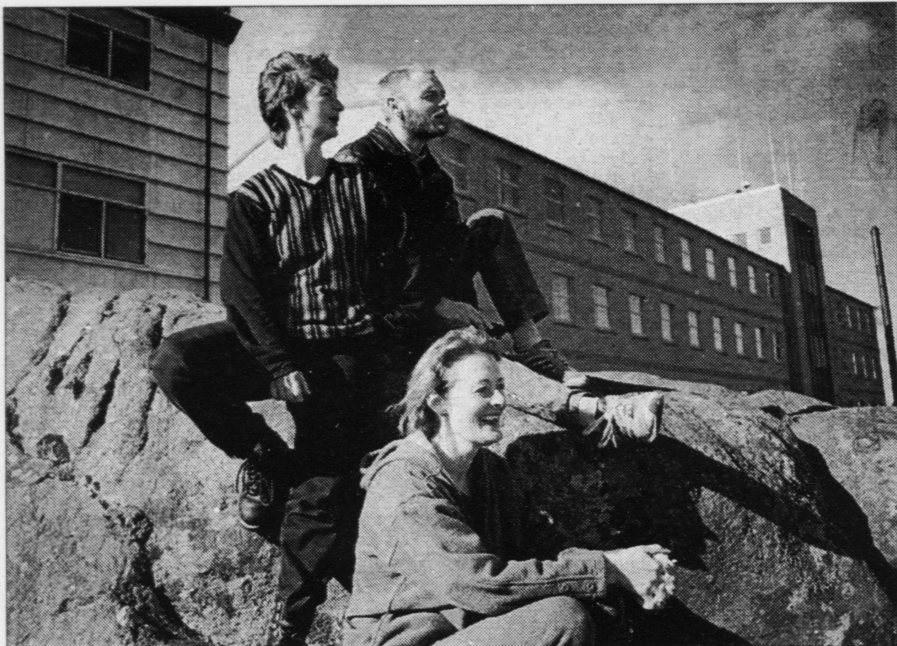
- Ahugin er vaksandi, og tað haldi eg Gríma hevur part av æruni av, tí vit hava gjørt nógv við at vitja út á skúlar t.d. og børnini kenna okkum og hava hug at siggja sjónleik, sigur Ria.

Gríma hevur gjørt nógv við at ferðast og soleiðis leita upp áskoðaran. Hvussu verður nú, Gríma hevur fingið hús?

- Hetta má halda fram, avgjørt, tí tað hevur týðning. Eisini tí, at Gríma er fyri alt landið, einasti yrkisleikbólkur í landinum, so ein ávís ábyrgd fylgir við, heldur Hans.

Júst nú er einki á skránni hjá Grímu. Onkur er eisini farin av landinum, men tað eru so nógvar aðrar smærri uppgávur, ið fylgja við, tá ein fæst við sjónleik.

- Til dømis eru nógvir skúlar, ið ynskja skeið í drama. Tað er ikki tað vit fyrst og fremst vilja sleppa at gera, tí ofta kennir ein, at pedagogisku fortreytirnar

Tey trí systkini, Ria, Hans og Súsanna í grannalagnum heima í Hornabø

eru ikki til staðar, heldur Ria.

- Vit hava eisini hjálpt til við at sett leikir upp á skúlum og tað kenna vit okkum betri før fyri, sigur Súsanna.

Partur av dagliga yrkinum er t.d. eisini at fara út til áhugafeløginu á bygð at leikstjórna og samstarvið við Sjónvarp Føroya um at leggja føroyskar røddir á teknifilmur, eru tey eisini glað fyri, tí tað hevur eydnast væl og fólk eru glað fyri tað.

Ein góður leikur

Súsanna, Ria og Hans eru samd um, at ein góður leikur er ein, ið sigur fólk okkurt, ein, ið rører við okkurt í fólk.

- Ofta vísir tað seg, at ringt er at siga, hvat fólk halda vera gott. Men tað vísir seg, at finna vit ein leik, ið hugtekur okkum, so er tað oftast okkurt, ið eisini hugtekur fólk, sigur Súsanna.

- Vit arbeida annars ógíligi nógv við at velja út, leggja ætlanir, tosa og royndir at fáa ymsar leikir, so alt

ikki líkist, greiða syskini frá. Men hvat hevur týðingin at siga?

- Tað er ein kunstur at skriva sjónleik og tað at týða er ikki lættari. Pallmál skal vera gott føroyskt mál, ikki stírvíð, men lætt. Her havi eg hug at nevna Ebbu Hentze, tí hon hevur týtt fyri okkum og hon hevur sans fyri rútmu og orðavali, sigur Súsanna.

Syskini greiða frá, at tað meira enn so kemur fyri, at tey kenna seg noyddan at broyta ymiskt í týðingum. Og júst týðingin er nakað,

ið tey trí hava eina meining um, tí tað er eingin loyna, at sum týðari er pápin tókin úr leikum. Hans hevur eisini roynt seg og ikki minst, so eru tey øll leikarar, ið skulu bera fram leikin, týðingina, á palli.

Og tað sleppa vit óivað aftur at uppliva, hóast einki júst nú er á skránni hjá Grímu. Súsanna, ið er 39 ár, Ria, ið er 38 og Hans, ið er 29 ár, og aðrar limir í Grímu, sleppa vit at siggja aftur á palli, bæði sum ferðandi leikbólk og sum leikarar í egnum hølum.

Politisk viðmerking

Loysing uttan búskaparligt frælsi

Í samband við tingmál nr. 1-2 1998 havi eg hesar viðmerkingar.

Annar parturin snýr seg um pengar til fólkaskúlan, sum fylgja av nýggjari fólkaskúla. Tað er klárt, at áleggur løgtingið skúlanum uppgávur, so mugu eisini pengar játast til nevndu uppgávur.

Verri stendur til við hinum partinum av málinum, tað ið eitur grein 2. løgmansfyrising. Her skal løgtingið jatta pengar til at leggja stóðir undir eitt ideologiskt arbeiði, tað skallaðu skipaðu loysingina.

Meirlutin í figgjarnevndini heldur, at 1659000 kr er ein hóskilig upphædd til fyrrireiking og upplýsing. Men tað er ein sannroynd, at einans 25% ynskja loysing, skipaða ella óskipaða. Og um samgongan heldur,

at hon kann sanføra 75% av veljarunum við góðari 1,5 mill. so er hetta ein undirmerking av Føroya fólk.

Tá ið so grundleggjandi broytingar skulu gerast í okkara ríkisrættarlugu stóðu, so má alt løgtingið vera við í hesum arbeiði. Híartil hevur samgongan verið einsamall um sjálvstýrisarbeiðið, og teir halda áfram.

Eitt er heilt givið. Verður sjálvstýrisuppskotið so viðgongt, at javnaðarflokkurin ikki kann verða við, og fáa vit ikki sjónliga ávirkan á politikkinn, so stríðist samgongan til fánýtis, og jättanin er burturspilt. Hetta hava vit roynt at forklára Høgna Hoydal, men uttan úrslit. Hann sigur, at vit sleppa við til ta politisku viðgerðina, sum um hetta vóru nakrar sømdir. Tað hava vit jú krav uppá.

Spurningurin er eisini, hvussu nógv ein politisk viðgerð munar. Mín roynd er, at tann politiska viðgerðin bert er ein jústering av landstýrisins vilja. Í realitetinum hevur landsstýrið buktina og báðar endarnar.

Eitt annað, eg fari at mæla samgonguni til, er, at kanna tær búðskaparligu avleiðingarnar heldur enn tær politisku av loysingini. fyrirreikingarnar megu byggja á realitetir og ikki á kenslur.

Eg havi tosað við framsendingu danskur politikarar um hesi viðurskiptir, og teir eru villigir at ganga okkum á mæti politisk, so langt sum vit ynskja. Men tað er púra óhugsandi, at danskarnar fara at figgja raksturinn av einum suverenum Føroyum, hvørki í 20-10 ella 5 ár.

Spurningurin er eisini,

um vit kunnu tosa um suverenitet við framhaldandi hjálp til rakstur úr einum øðrum landi. Og var nakar sum helst vilji til búskaparligar fyrirreikingar, so høvdu teir lækkað blokkin við somu upphædd, sum vit sleppa bíligari við rentum og avdrögum, umleið 100 mill. So vísu teir á verki, at vilji var til staðar, men so var ikki.

Samgongan skal eisini vita, at stæmningurin er nógv broyttur, síðan Høgna Hoydal gjørdi sína subjektiva sjónvarpsending, sum var hansara politisk platformur, og tíðin arbeiðir framhaldandi ímóti fullveldistankum.

Fólk eru ótrygg. Ótrygg fyri aldurðómnum, fyri sjúku, fyri útbúgving og fyri hóttafalli í fiskiskapinum, men hetta hevur samgongan

Dan R. Petersen, løgtingsmaður Javnaðarflokksins í Eysturoyar valdømi

væl boð uppá, hóast teir hava sópað slíkt prátt av borðinum sum ræðusögur. Tað mest margháltliga er, at vit skulu halda fast við tað danska kongshúsið, tá alt annað er slept. Eg vísu ikki at tjóðveldisfólk vóru

royalistar, men kanska er hetta av spariorsøkum? Tað er jú bíligari at varðveita Margretu dróting, enn at gjalda appenaga til Anitu á Fríðriksmørk.

Dan Reinert Petersen